

Lars Løkke Rasmussens grundlovstale

Taler

Lars Løkke Rasmussen
Statsminister

Dato

5. juni 2010

"I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme". Sådan skrev HC Andersen for 160 år siden, i 1850.

Sangen blev skrevet i en svær tid - lige efter den første slesvigske krig.

Sangen blev også skrevet i en politisk turbulent tid - lige efter vedtagelsen af den første danske grundlov i 1849.

Jeg elsker den sang.

Jeg husker, hvordan vi i Venstres Ungdom indspillede en valgvideo, som Venstre lavede før det såkaldte NATO-valg i 1988.

Sangen har mange dejlige passager. En af dem, jeg synes allerbedst om, er det vers, der lyder sådan hér:

"Engang du herre var i hele Norden, bød over England, nu du kaldes svag. Et lille land og dog så vidt om jorden, end høres danskens sang og mejselslag".

Verset minder mig lidt om den situation, vi står lige midt i.

Udviklingen går stærkt.

Den krise, der har ramt Europa så hårdt, er nærmest gået ubemærket henover de store nye vækstøkonomier i Asien. Kina, Indien og Sydkorea buldrer frem, og hvis de fortsætter med at vokse hurtigere end os, vil den økonomiske balance ændre sig.

Det vil den politiske også.

For historien stoppede ikke ved Murens Fald i 1989, hvor demokrati og markedsøkonomi gik sin sejrsgang over hele verden. Godt nok påstod en klog mand dengang, at historien var slut. Nu var alt for det bedste i den bedste af alle verdener.

Han tog fejl. Historien er aldrig slut. Nye trusler dukker ustandselig op. Det gør nye konkurrenter også.

Efter Murens fald sagde man, at det vestlige demokrati havde sejret og stod alene tilbage på scenen. I dag er virkeligheden mere nuanceret.

Nogle af verdens mest folkerige lande er ikke just demokratier i vestlig forstand.

Hvad vil det betyde for demokratiets fremtid? Risikerer demokratiet at komme i problemer, fordi det er koblet sammen med stagnerende nationer i Europa? Er Europa på vej ned ad bakke - og demokratiet sammen med os? Er de vestlige demokratier truet, fordi vi ikke hurtigt nok er i stand til at reformere os selv?

Vil andre nye stærke økonomier som Kina begynde at fremstå som brugbare modeller for den store gruppe af verdens lande, som er fattige? Er det en ydre trussel?

Og hvad så med de indre trusler? Hvad betyder det for vores vestlige, danske demokrati, at Danmark ikke længere er helt så homogent et folk? Hvad betyder det for vores demokrati, at vi ikke nødvendigvis deler nogle fælles normer, som er grundlaget for et velfungerende politisk system med en fælles tillidskultur?

Danmark står i et vadested. Politisk og økonomisk.

”Et lille land og dog så vidt om jorden - end høres danskens sang og mejselslag”.

Sådan skrev HC Andersen dengang for 160 år siden.

Og sådan skal vi tænke den dag i dag. Nok er vi små. Nogle vil måske kalde os svage.

Men vi både kan og vil tage skæbnen i egne hænder. Vi kan mere, end vi måske

tror. Især hvis vi hæver os op over Christiansborg-politikkenes smålighed og træffer nogle af de beslutninger, der rustet vores land til at klare sig internationalt.

Det er ingen hemmelighed, at Danmark har været ude i et stort økonomisk uvejr. Den internationale krise har ramt os med fuld styrke. Lykkeligvis har vi holdt orden i økonomien. Op til krisens udbrud i 2008 havde vi ti år med solide overskud på de offentlige budgetter. Og vi faldt ikke for fristelsen til at bruge overskuddet, men afviklede gæld. Målbevidst og vedholdende.

I 2001 var den offentlige nettogæld på 268 mia. kr. Det er omkring en femtedel af vores fælles velstand – bruttonationalproduktet. Da krisen ramte os, var gælden væk. Helt væk. Derfor var vi godt forberedt, da den økonomiske tsunami slog mod vores kyster. Det skal vi glæde os over. Vi havde ikke pantsat vores land.

Jeg priser mig lykkelig over, at vi valgte den ansvarlige kurs og lagde til side, da tiderne var gode.

I andre lande var bolværket tyndere, og krisen slog hårdere. Kig rundt i Europa og se, hvordan de nu er i gang med at omkalfatre hele samfund og skære drastisk ned – også i de offentligt ansattes løn.

Krisen har været hård ved Danmark, men ikke hårdere, end at vi selv kan rette op på situationen. Vi har selv muligheden for bringe gælden ud af verden igen - inden den vokser sig stor og uoverskuelig, med renter og renters rente.

Det kræver økonomisk selvdisciplin.

Det kræver, at vi udskyder nogle af de gode og rare skattelettelser, vi havde i udsigt.

Og det kræver, at vi får et mere velfungerende arbejdsmarked, hvor folk ikke kommer til at hænge fast i dagpengesystemet i årevis, men derimod kommer i job.

Mere selvdisciplin er ikke morsomt. Det er ikke let. Det er givetvis heller ikke lige populært alle steder. Men det er aldeles nødvendigt.

Vi kommer igennem krisen med færre menneskelige omkostninger, end det man ser i andre lande. Vi har beskyttet 85.000 danskere fra at miste deres job. Det var vigtigt og rigtigt. Men det var også dyrt. Vi har skabt en kriseregning. Den skal betales nu.

En rudekuvert bliver ikke billigere af, at man lader være med at åbne den. Tværtimod. Der løber renter på. Og renters renter.

Danmark er en åben økonomi, og hvis ikke vi betaler regningen nu, risikerer vi højere renter og spekulation mod kronen. Det vil ramme virksomheder og boligejere – og koste danske arbejdspladser. Det må ikke ske.

Derfor betaler vi nu regningen én gang for alle og viser, at Danmark har styr på økonomien. Vi har forsøgt at gøre planen så lempelig som muligt, men når man skal betale en regning på 24 mia. kr., kan det mærkes. Det er ikke nemt, men det er nødvendigt.

Når vi skal helt fri af krisen, er løsningen ikke at vende sig indad og forsøge at begrænse globaliseringen.

Løsningen på krisen er heller ikke at give los for de offentlige finanser eller opgive centrale danske værdier. Tværtimod.

Løsningen på krisen er præcis den samme som det, der skal give Danmark et nyt afsæt i den internationale konkurrence. Nemlig de gode klassiske borgerlige dyder. Mådehold, flid, sparsommelighed, respekt, ambition.

Ikke mindst i krisetider har vi brug for et samfund med stærke værdier.

Et samfund, hvor vi samarbejder og har tillid til og respekt for hinanden.

Vi har brug for globalt udsyn og national forankring.

Vi har brug for økonomisk ansvarlighed i såvel den offentlige økonomi som i virksomhederne.

Vi har brug for større virkelyst. Til at arbejde, uddanne os, spare op, investere og

sætte i gang.

De dyder er fundamentet under et velfungerende samfund.

Danmark skal i arbejdstøjet. Og det væves ikke af vidtløftige overskrifter og drømmestof. Der skal sys af de realistiske beslutningers stærke tråd. Vi skal have det politiske mod til at prioritere.

Vi har ikke råd til bare at gøre tingene, sådan som vi altid har gjort.

Derfor har vi gjort det klart, at vi vil sætte 10 mia. kr. ekstra af til at styrke tre højtprioriterede områder: Sundhed, de svageste danskere og undervisning.

Vi vil videreudvikle den positive udvikling, hvor lægerne udfører tusindvis af flere operationer i dag end i 2001. Vi skal hjælpe og løfte fattige, som lever på kanten af samfundet op igen. Børn, der er udsatte. Familier, som kæmper med misbrugsproblemer.

I efteråret vil vi lancere en samlet ghettostrategi, hvor vi tager et opgør med de kulturelle og sociale parallelsamfund, der er opstået i en række af vores sociale boligbyggerier.

Og vi vil sætte foden hårdt ned overfor dem, der gang på gang viser, at de ikke vil. Dem, der truer og chikanerer deres medborgere, men undskylder sig med, at de selv er ofre for deres indvandrerbaggrund.

I Danmark er ingen født som ofre. Vi er født som danskere, med de privilegier og de muligheder, det giver os. Vi har brug for alle – der vil.

**

Derfor skal vi have modet til at prioritere om. Noget op. Noget ned. Men vi skal videre end det. Vi skal vise evnen og viljen til at udvikle vores velfærd. Vi skal helt grundlæggende sørge for, at velfærden hviler på et solidt fundament. Det er en del af at føre en realistisk politik.

Frem mod sommerferien har vi derfor taget en række hårde beslutninger for at bringe orden i økonomien her og nu. Efter sommerferien skal vores dagsorden

handle om det fremadrettede. Hvordan vi sikrer Danmark en plads blandt de rigeste lande i verden.

Regeringen har allerede gennemført betydelige omlægninger gennem hele uddannelsessystemet. Vi har sat kraftigt ind for at forbedre det faglige niveau i folkeskolen. Det viser sig allerede tydeligt i resultaterne for læsning på mellemtrinnet. Vi har reformeret erhvervsuddannelserne, de gymnasiale uddannelser og de videregående uddannelser.

Men kravene bliver skærpet. Det haster derfor med at tage fat på de problemer, der fortsat er. Vi skal gøre de meget dyre danske uddannelser meget bedre. Så vi løfter os alle. Så Danmark kan stå distancen i den globale konkurrence.

Vi skal mere end at genoprette. Vi skal lægge fundamentet for ny vækst og velfærd. Derfor fjerner vi de sten, der blokerer vejen til det samfund, vi drømmer om. For vi drømmer stadig – og vi skal huske vores drømme. Ikke mindst i tider, hvor udsigten til rudekuverter kan gøre hverdagen slidsom. Hver gang vi lægger en rudekuvert bag os, er vi tættere på at realisere vores drømme.

”Den danske drøm” er en smuk fælles drøm.

Den bygger på Grundloven i den forstand, at den udspringer af vores frihed. Vores frihed til at gå vores egne veje, alene eller sammen med andre.

Det er ikke en luftig drøm. Den handler også om, hvordan vi skaber et udkomme til os selv, til vores familier, til vores lokalsamfund. Og den afhænger af, at vi tager det øjeblikkelige økonomiske ansvar på os, så drømmen kan blive til virkelighed.

Vi danskere drømmer jo en drøm om velstand, der kommer alle til gode.

Vi drømmer om lige muligheder, så det ikke bliver Harvard til nogle og Community College til andre.

Vi drømmer om frihed med ligeværd. Om at alle skal have en reel chance for at søge lykken.

Vi drømmer om den tryghed der ligger i, at vi kan have tillid til vores

medmennesker.

Vi drømmer om det ansvar, der kommer af at kunne forsørge sig selv og tage vare på sin familie.

Drømmen - den danske drøm - er vokset i takt med udviklingen af det åbne, frie, socialt retfærdige og liberale Danmark, vi kender i dag. Det Danmark, der står så solidt på Danmarks riges grundlov.

Men det er, som sagt, også bygget på velstand. Den velstand, der er blevet plejet og passet af skiftende regeringer siden 1980'erne. Det bør vi anerkende. Det bør vi værdsætte. For den seneste tid har desværre vist, at tre årtiers sammenhold på tværs af alle skel – politiske og ideologiske - om økonomisk ansvarlighed, er brudt.

For tiden viger tre årtiers solide ansvarlighed pladen for et – indrømmet – fængende slogan om 12 minutter.

Jeg synes, det er trist. Historien har lært os, at intet kommer af intet undtagen lommeuld - som Storm P sagde. Man løser ikke Danmarks reelle økonomiske problemer med fikse slogans, men ved hårdt arbejde og reelle prioriteringer.v

Jeg holder fast i tre årtiers lærdom. For jeg husker 1970'erne.

Det var en tid, hvor vi brugte kæmpe mængder skatte kroner alene på at betale renter - uden at få god offentlig service for pengene.

Det var en tid, hvor vi nærmede os afgrundens rand, fordi ledende politikere ikke turde tage økonomisk ansvar.

Det var en tid, hvor et godt samfund som det danske begyndte at gå i opløsning, fordi den politiske råstyrke og standhaftighed fuldstændig manglede. Fordi danskerne blev lokket til at tro, at alle problemer kunne løses ved at forbruge noget mere og stifte noget mere gæld.

Det var en trist epoke for Danmark. Og jeg husker billedet af en statsminister, der havde givet op og meldt fra, der steg på sin cykel og trillede væk fra Christiansborg og væk fra ansvaret.

I dag triller oppositionen ikke stiltfærdigt væk fra ansvaret. De spurter væk – og med åbne øjne.

Jeg skal være den første til at indrømme, at det er blevet svært at tage de nødvendige beslutninger. Vi har alle sammen vænnet os til, at økonomiske problemer var en saga blot. Vi har vænnet os til, at ethvert problem kunne om ikke løses, så dulmes med en check. Vi har vænnet os til, at træerne voksede – om ikke ind i himlen, så dog at alt bare gik op, og op, og op.

Måske havde vi også vænnet os til, at ”kontraktpolitik” blev opfattet som om, at intet måtte være anderledes. Og hvis noget alligevel blev forandret, så kunne det kun blive bedre.

Men verden er en anden nu. Vores situation er en anden. Vores vilkår er forandret – og det skal vi tage bestik af. Alt andet ville være uansvarligt.

Og lad mig minde om, at kontraktpolitik ikke handler om, at politikerne lover at være passive.

Kontraktpolitik handler også om, at danskerne skal kunne regne med, at politikerne vil gøre det rigtige.

Min kontrakt med danskerne hviler ikke på uåbnede og ubetalte rudekuverter.

Min kontrakt med danskerne hviler ikke på dækningsløse checks.

Min kontrakt med danskerne er baseret på et løfte om, at vi vil gøre alt, hvad der står i vores magt, for at bringe Danmark sikkert gennem krisen.

Det er jeg helt sikker på, at danskerne kan forstå.

For et velfungerende demokrati skal være i stand til at håndtere såvel de gode tider som de mindre gode tider.

Og i et velfungerende demokrati skal man fortælle vælgerne sandheden, også når den er ubehagelig.

Nogle mener, at det danske demokrati for længst er kommet forbi det, som man kalder "the point of no return". De siger, at det ikke kan lade sig gøre at reformere noget som helst, fordi man uvilkårligt vil komme til at træde nogle over tærne.

Men jeg tror ikke på, at den eneste vej til magten består i at opføre sig uansvarligt og kortsigtet.

Jeg har besluttet mig for at bevise, at det danske demokrati er levedygtigt i praksis.

Jeg ved, at danskerne er kloge, og jeg har besluttet mig for at bevise, at det er vælgerne også.

Det er derfor, jeg har besluttet mig for at bevise, at det kan lade sig gøre for en regering at blive genvalgt på at gøre det vigtige og det rigtige – ikke kun det smarte og populære.

Jeg vil ikke være med til at sende regningen videre til yngre generationer. Jeg vil ikke lukke øjnene for rudekuverten og vente til inkassobureauet dukker op. Jeg vil ikke være med til at overlade Danmark i spekulanternes vold, bare fordi vi ikke i tide greb ind og rettede økonomien op.

Danmark skal tage sin skæbne i egne hænder. Vi skal ikke udvikle os til en ny "græsk tragedie".

Grækerne kan prale af at have Europas flotteste demokratiske fortid. Til gengæld har de Europas mest besværlige nutid.

Hvad nytter det at være demokratiets vugge, hvis man pantsætter hele sin økonomiske frihed?

"Gud giv dig fremtid som han gav dig minder".

Sådan skrev HC Andersen om vores land.

Nok har Danmark ikke samme glørværdige demokratiske fortid som grækerne. Men vi har noget, der er mindst lige så vigtigt. Vi har en århundreder gammel

frihedstradition, som strækker sig tilbage til Jyske Lov.

"Med Lov skal Land bygges. Men ville enhver nøjes med sit eget - og lade andre nyde samme Ret - da behøvedes ingen Lov."

Sådan står der i indledningen til Jyske Lov.

Jeg synes, at indledningen siger meget om, hvorfor vi har en grundlov.

Vi har den netop, fordi mennesker ikke er perfekte. Det er også en understregning af, at mennesker har brug for noget, der skal holde os fast. Et anker i tilværelsen. Noget der skal hindre os i at skeje for kraftigt ud. Hverken som borgere eller som politikere.

I vores grundlov står der ikke meget om, hvordan man skal føre økonomisk politik. Der står intet om, at politikerne skal holde sig tilbage med at gældssætte landet.

Til gengæld skærer grundloven ud i pap, at vi politikere står til ansvar for folket.

Jeg deler vores grundlovs tillid til folket. Det danske folk er et klogt folk. Og som det gamle ordsprog siger: Den kloge behøver ikke at spørge, han husker bare.

Det kan være, at andre ser folkets hukommelse, klogskab og dom som en trussel. Hos mig giver det ro i sindet.

Jeg tror på, at Danmark - i kraft af en ærlig kommunikation mellem politikere og vælgere - kan være et forbillede for resten af verden, både demokratisk og økonomisk.

Vi vil vise verden, at vestlige demokratier evner at reformere sig selv.

Vi vil vise verden, at vestlige demokratier kan tage de beslutninger, der lægger grobunden for ny vækst.

Vi vil vise verden, at den vestlige demokratiske model er den bedste - både i kraft af økonomiske frihed, vores sociale frihed, og vores åndsfrihed.

Det bliver ikke i Danmark, at den vestlige demokratiske model lider nederlag

Og lad mig så slutte, hvor jeg begyndte, nemlig hos HC Andersen.

”Du land, hvor jeg blev født, hvor jeg har hjemme, hvor jeg har rod, hvorfra min verden går, hvor sproget er min moders bløde stemme og som en sød musik mit hjerte når.”

Vi har et helt unikt fællesskab i Danmark. Et fællesskab, der ikke bygger på tvang og undertrykkelse, men på tillid og ærlighed. Derfor er sproget som en sød musik.

Lad os forny vores danske fællesskab ved at bruge sprogets musik til at tale ærligt om tingene.

God grundlovsdag!

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Grundlovstale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/statsminister-lars-loekke-rasmussens-grundlovstale-2012>